

Šifra kandidata:

--

Državni izpitni center

M 1 7 2 5 4 1 2 1

JESENSKI IZPITNI ROK

PSIHOLOGIJA

Izpitna pola 1

Strukturirane naloge

Torek, 29. avgust 2017 / 90 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.

Kandidat dobi dva konceptna lista in dva ocenjevalna obrazca.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpisite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalna obrazca). Svojo šifro vpisite tudi na konceptna lista.

Izpitna pola vsebuje 4 strukturirane naloge, od katerih izberite in rešite 3. Pri vsaki nalogi tudi označite, na kateri del odgovarjate (npr. 1.1., 1.2. ali 1.3.). Število točk, ki jih lahko dosežete, je 36; vsaka naloga je vredna 12 točk.

V preglednici z "x" zaznamujte, katere naloge naj ocenjevalec oceni. Če tega ne boste storili, bo ocenil prve tri naloge, ki ste jih reševali.

1.	2.	3.	4.

Rešitve, ki jih pišete z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom, vpisujte v **izpitno polo** v za to predvideni prostor. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapisite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocjenjeni z 0 točkami. Osnutki rešitev, ki jih lahko napišete na konceptna lista, se pri ocenjevanju ne upoštevajo.

Zaupajte vase in svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 12 strani, od tega 2 prazni.

M 1 7 2 5 4 1 2 1 0 2

3/12

V sivo polje ne pišite.

Prazna stran

OBRNITE LIST.

1. naloga

Tanja v zadnjem letu doživlja psihično nasilje na delovnem mestu. Vse se je začelo, ko je na javnem glasovanju nasprotovala izvolitvi sedanje šefice. Šefica se ji je nato maščevala tako, da jo je razporedila na nižje delovno mesto, zasmehovala jo je pred sodelavci ter ji pogosto »pozabila« poslati vabilo na izlete in družabne dogodke v podjetju. Tanja je poskušala vsa ta dejanja prezreti in se je še naprej trudila pri svojem delu. Trpinčenje je doseglo višek, ko je dobila anonimno pismo, v katerem se je stranka pritožila nad njenim neprofesionalnim odnosom, pismo pa je v vednost poslala tudi šefici. Vsi omenjeni dogodki so pri Tanji povzročili hude čustvene pretrese, kronične glavobole, zaradi razdražljivosti so se poslabšali tudi njeni odnosi doma.

- 1.1. Opredelite stres. Kaj je stresor v zgornjem primeru? Opišite distres ali škodljivi stres. (4 točke)
- 1.2. Pri daljni izpostavljenosti stresoru se pojavijo tri faze stresa (splošni prilagoditveni sindrom oz. SPS). V kateri fazi SPS je Tanja? Opišite fazo odpora in jo ponazorite s primerom starejšega uslužbenca, ki ga v službi postavijo pred dejstvo, da bo moral začeti uporabljati nov računalniški program. (4 točke)
- 1.3. Presodite tri različne povzročitelje stresa na delovnem mestu. Za vsakega od njih predlagajte ukrep, s katerim bi ga lahko zmanjšali. (4 točke)

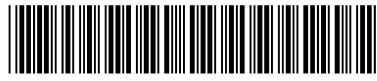

V sivo polje ne pište.

5/12

2. naloga

Watson je opazoval dečka Alberta, kako se odziva na različne dražljaje – na belo podgano, psa, masko, goreč časopis in tudi na močan zvok, ki nastane ob udarcu kladiva na jekleno palico. Ugotovil je, da se je Albert ustrašil ob močnem zvoku, ni pa se bal nobenih drugih dražljajev. Ko je bilo Albertu enajst mesecev, mu je Watson ob udarcu na jekleno palico pokazal tudi podgano. Ta postopek je ponovil sedemkrat v naslednjih sedmih tednih. V tem času se je Albert naučil, da sta podgana in močan zvok povezana, in se je začel batiti podgane.

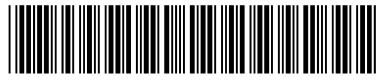
- 2.1. Opredejte klasično pogojevanje. Iz primera v besedilu naloge izpišite elemente klasičnega pogojevanja (brezpogojni dražljaj, pogojni dražljaj, brezpogojni odziv, pogojni odziv). (4 točke)

2.2. Opisite dva primera učenja s klasičnim pogojevanjem pri mladostniku. Pri obeh primerih pojasnite, kako se je oblikoval pogojni odziv (upoštevajte vse elemente klasičnega pogojevanja). (4 točke)

2.3. Primerjajte klasično pogojevanje z instrumentalnim pogojevanjem: presodite ter pojasnite razlike in podobnosti med obema vrstama pogojevanja. (4 točke)

V sivo polje ne pišite.

V sivo polje ne pište.

M 1 7 2 5 4 1 2 1 0 7

7/12

3. naloga

Pri proučevanju socialnega zaznavanja je dal psiholog udeležencem opis izmišljene osebe, ki je vseboval eno ali dve pozitivni lastnosti, kakršni sta prijaznost in radodarnost. Ugotovil je, da so udeleženci to izmišljeno osebo praviloma dojeli, kakor da ima še druge pozitivne lastnosti, da je torej v celoti »dobra«. In obratno, kadar jim je predstavil negativne lastnosti, npr. krutost, so osebo presojali kot v celoti »slabo«.

- 3.1. Opredelite socialno zaznavanje ter poimenujte in opišite napako socialnega zaznavanja, ki se je pojavila med udeleženci v zgornjem primeru. (4 točke)

3.2. Navedite in opišite še dve drugi napaki socialnega zaznavanja ter obe ponazorite s primeroma. (4 točke)

3.3. Presodite, kateri dejavniki lahko vplivajo na napake socialnega zaznavanja, in utemeljite svoje presoje. (4 točke)

V sivo polje ne pišite.

V sivo polje ne pište.

M 1 7 2 5 4 1 2 1 0 9

9/12

4. naloga

Peter je sedel s prijatelji v lokalnu, kjer so na TV-ekranu spremljali izide športne stave. Pred sabo je imel stavni listek in izid športne stave z visokim dobitkom je bil v njegovo korist. Peter je začutil rahlo vrtoglavico, pospešeno bitje srca, postal mu je vroče, na obrazu se mu je pokazala rdečica. Zakričal je, sunkovito vstal, začel poskakovati, objemati prijatelje, nato je pograbil stol in ga vrgel po lokalnu.

- 4.1. Poimenujte čustvo, ki se je pojavilo pri Petru, in afekt, ki se je razvil iz njega. Opredelite pojem afekta. (4 točke)

4.2. Navedite še dva afekta. Vsakega ponazorite s primerom iz življenja. (4 točke)

4.3. Presodite pomen čustev v medsebojnih odnosih in utemeljite svoje presoje. (4 točke)

V sivo polje ne pišite.

V sivo polje ne pište.

11/12

V sivo polje ne pišite.

Prazna stran